

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Osokonal” nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchényi-utca, Medgyesi-ház. 1762. sz.

Kiadóhivatal: Széchényi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Debreczeni mozgalmak.

Debreczen, márczius 20.

Ma tartatott meg Hajdúvármegye r. k. közgyűlése, melyen Turý Albert és társai, h.-szobcszlói köztörvényhatósági bizottsági tagoknak, az egyházi politikai kérdések tárgyában benyújtott indítványa vétetett tárgyalás alá. Amint előre látható volt, Bocskai utódai egy szívvél-lélekkal a vallásszabadság eszméi mellett nyilatkoztak s állást foglaltak a kormány egyház-politikai programja mellett.

Vasárnap volt a debreczeni első takarékpénztár közgyűlése, e régi, legszolidabb alapon álló hatalmas pénztár, mely négy év múlva fennállásának ötvenedik évfordulóját fogja ünnepelni — bizonyosan multjához, gazdagságához és tekintélyéhez méltó alkotásokkal. Minden esztendő e takarékpénztár üzletkörüének rohamos fejlődéséről teszen bizonyoságot, — a mult évi mérleg és zárszámadások is erről tanuskodnak; — s impozáns szám-
adatokkal illusztrálják, milyen fontos tényezője a depr. I. takarékpénztár Debreczen és széles nagyvidéke közgazdasági és hitel-viszonyainak.

Első értekezletét tartotta a városi kör, közgyűlést a városunk zenei művelődését rendkívül előmozdító zenei gyűléseztek a régi honvédek önképző egyesületükben az ifjú kereskedők, ezenkívül volt hangverseny és felolvasás.

Debreczen város e mozgalmas két napjáról, mely közéletének élénkségéről és tartalmas voltáról tanuskodik, tudósításaink beérkezésük rendjében itt következnek:

I.

Debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.

A debreczeni első takarékpénztár tegnap d. e. tartotta 47-ik évi rendes közgyűlését. A gyűlés igen rövid lefolyású volt. Alig 25 perc alatt véget ért. Nem is volt több tárgya, mint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a mérleg és zárszámadások előterjesztése, meg a mult évi nyereség felosztása. Mindezt egyhangulag, vita nélkül elfogadták s az igazgatóság-nak a fényes eredményért jegyzőkönyvileg fejezték ki elismerésüket.

A gyűlés lefolyásáról adjuk a következő jelentést.

Jelen voltak: Szepessy Antal, Nemes Kálmán, Tóby István, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, Zádor Lajos, Oszterlamm Ernő, Fleischmann Mór, Telegdi László, Koszorus Lajos, Karap Mór, Ormódi Lajos, Varga Károly, Szabó Kálmán, Simontfy Emil, Serli Ede, Muraközy László, Szabó Miklós Tóth Béla (gyógy-szerész), Lengyel Imre, Raics Lajos, Novelli Ede, Lukács Armin, Rotschnek V. Emil, Koncz Elek, Márton Imre részvényes-k.

A közgyűlést Szepessy Antal vezérigazgató nyitotta meg, üdvözlővén a megjeleneteket s konstatálván a közgyűlés határozatképességét. Jelen volt 25 részvényes, 230 darab részvényvel 213 szavazatra jogosítva.

A közgyűlés vezetésével Szepessy Antal, a jegyzői toll vitelével Komlóssy Arthur jogtanácsos, a jegyzőkönyv hitelesítésével Koszorus Lajos és Ormódi Lajos bizatott meg.

A kinyomatott s előre szétosztott mérleg felolvasottnak tekintvén, Komlóssy Arthur szakaszonként olvasta az igazgatóság jelentését az 1892-dik évről, melyet főbb vonásokban következőleg ösmertünk:

A mult üzlet év — a hazai pénzügyviszonyokat tekintve — nyugodt lefolyású volt. A termény üzlet lanyhasága miatt, a pénzügyeslet is jelentéktelenebb volt. Közlelebről a depr. első takarékpénztár forgalma az egész év folyamán oly élénk volt, hogy az osztrák-magyar banktól élvezett visszleszámítolási hitelt több ízben s az eddigieknél nagyobb mértékben vette igénybe az igazgatóság; ezenfelül az értékpapírok jelentékeny részét szükségesnek látta elárusítani. A betétek most is emelkedtek, — különösen az év utolsó hónapjaiban növekedtek nagyobb mértékben. A szakbizottságok közül, amelyek tevékenyen működtek, — kivált a jogügyinek szélesebb alpra fektetett hatásköre folytán lehetővé tetetett, hogy a szegényebb sorsu kisbirtokos vagy háztulajdonos bármily csekély összegre menő kölcsönét gyorsan kezeihez kapja. Az üzlet menet folytonos emelkedése szükségessé tette az ügyek jogi ellátásának szabályozását; ezért a peres ügyek külön választattak a perenkívüliektől s egy új ügyészi állás szerveztetett, melyre az igazgatóság dr. Tüdös János ügyvédet választotta meg. A főkönyvvezető nagyobb hatáskörrel látatott el s a cégjegyzői jogosultsággal is felruházattott.

Az egyes üzletágak forgalmáról tanuskodnak az itt következő adatok: pénztári forgalom volt bevételekben 13,746,157,21 frt, kiadásokban 13,673,973,12 frt. A betét állomány 1892. decz. végén 6,525,063 frt. 46 kr, ami egy év alatt 461,989,50 frt. emelkedést mutat. A váltó tárcza állomány az év végén 5456 db. 3,114,528,26 frt értékben, — az előző évhez képest szaporodott 220 dbbal 278,099 frt 37 kr. értékben. Kézizálog kölcsönök állománya 252 db. 45074 frt értékben, — az előző évhez képest apadt 16 dbbal, ellenben az értéke emelkedett 783 frttal. A jelzálog kölcsönök állománya 1602 db. 1,355,198,87 frt értékben; egy évi növekedés 125 db. 238,054,53 frt. értékben. A Kossuth utcai kétemeletes bérház, — melyben az intézet üzlethelyisége is van a pánzcélszobával együtt 111234

frtba, a régi Auer-féle ház értékével együtt pedig 132876 frtba került. A macsi tanyaföldek egy szomszédos 45 kat. hold tanyabirtok megvételével gyarapodtak. Az ingatlanok jövedelmezősége átlag 6.10%. Az elhelyezések 50000 frttal apadtak, — a folyó számla hitel-üzlet pedig mintegy 200.000 frttal emelkedett.

Az értékpapírok állománya eladások által 465,575 frt. névértékkel csökkent. Az értékpapírok árkülönbözeti tartaléka a decz. 31-diki magas ártolyamok következtében 32,534 frttal emelkedett. A letéti üzletet — értékek, arany és züst neműek, okiratok megőrzésére — az igazgatóság mérsékelt díjtételek mellett ismét életbe léptette.

Az 1892-dik év üzlet eredménye az előző évről áthozott 314 frt 43 krral együtt 81,211 frt 47 kr, ennek felosztására nézve az igazgatóság javasolja, hogy

1. A tartalék tőkéhez csatoltassék 10,000 forint.
2. A nyugdíjalaptőkéhez 3000 frt.
3. Az igazgatóság jutalékául a tisztanyereségnek 6% ja 5853 frt 82 kr.
3. Tisztviselők jutalékául 1789 frt.
5. Osztalékula részvényeseknek 600 részvény után 90 frtjával 54 000 frt.
6. Adakozásokra: a) szokásos szölokra 1200 frt. b) kereskedelmi akadémia 5000 frtos építési alapítvány harmadik részletére 1030 frt összesen 2200 frt.
7. Házak tartalék-alapjára 3000 frt.
8. Jubileumi költségek tartalékára 2000 forint.
9. Előre vitel 1892-re 368 frt 65 kr.

Együtt 81,211 frt 74 kr.
E szerint minden egyes részvény után osztalékul 90 frt adatván, ezen összeg a részvények 4-ik számú szelvényei beszolgáltatása mellett, — folyó 1893 évi márczius 20 dik napjától kezdve — az intézet pénztáránál kifizetendő lenne.

A jelentésben végül az igazgatóság felhívja a közgyűlés figyelmét azon körülményre, hogy az intézet 1896. jul. 1-én fennállásának 50-dik évét tölti be, a midőn nem csak az általános szokásnak hódolva, de a részvénytársaság hagyományos nemes hivatását is követve — e jubilaris esztendőit maradandóbb emlékü alkotásokkal óhajtja megünnepelni. E célra már most 2000 frtot javasol felvételni az igazgatóság.

A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után a mérleget és zárszámadásokat jóváhagyta, — a kétes követelésekkel 8694 frtot leirott — az igazgatóság javaslatait elfogadta, a telmentvényt megadta s Koszorus Lajos indítványára ugy az igazgatóság-nak, mint a felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvileg köszönetet és elismerést szavazott.

A közgyűlés alig 25 perc alatt, elnök életetésével véget ért.

II.

Város-atyák értekezlete.

— Városi kör. —

A városi törvényhatósági bizottsági tagok előre hirdetett értekezlete tegnap folyt le a városháza nagytermében. Feltűnő jelenségnek

kell tekintenünk, hogy az összes helyi lapok által támogatott eme mozgalom iránt, mely városunk fejlődésének gyorsabb tempóba hozása céljából kezdeményeztetett, — aránylag kevesen érdeklődtek mindjárt az első értekezleten. — Az eszmecsere során különösen két momentum ragadta meg figyelmünket, — olyan két momentum, — melylyel a törvényhatósági bizottságnak okvetlenül számolnia kell. Egyik az a többek által hangsúlyozott törekvés, — mely a mozgalomnak tu ajdonképeni célját képezi, hogy a városi tanácsnak kívülről támogatást nyújtson a város anyagi és szellemi fejlesztésére irányuló munkásságában a nagyobb alkotások kezdeményezése, előkészítése, tervszerű keresztülvitele által, anélkül, hogy ez a minden politikai párt érdekeket kizáró egyöntetű fellépése és tevékenysége a bizottsági tagoknak, — bizalmatlanságot fejezzen ki a tanács és a törvényhatósági szervezet által létesített szakközegek iránt. A másik figyelmet érdemlő momentum a városi tisztifőügyészének közhelyeslésekkel fogadott felszólalása, a tanács tagjainak szaporítása, a tanács reorganizációja és a tanácsnoki állások fontosságához, feladataihoz illő dotálása érdekében.

Ezek előre bocsátása után adjuk az értekezletről írott következő tudósításunkat:

Jelen voltak: dr. Kola János kir. tanácsos, Fráter Imre, Körner Adolf, Ábrahám László, dr. Popper Alajos, Szikszai Szabó József, Lengyel Imre, Hajdu Ignác, Györfly Aladár, dr. Balkányi Miklós, Váczy János, Buzás Elek, Serli Ede, dr. Bakonyi Samu, Rössler Richárd, Szabó Soma és Stahl Géza.

Dr. Kola János nyitotta meg az értekezletet, jelentést tévén arról, hogy az első értekezletről kiküldött ötös bizottság a kör működési programját elkészítette. Ezt dr. Balkányi Miklós felolvasta. — Lapunk keddi számában közöltük ezt a programot — így ösmeretes olvasóink előtt.

Dr. Kola János pótlólag megjegyzi, hogy ez a program nem involválja azt, hogy a benne elsorolt teendők egyszerre és ilyen sorrendben valósítsanak meg; — hanem úgy, amint a közgyűlés tagjai szükségesnek látják. A programmon tehát lehet változtatni.

Fráter Imre elegendő garanciát lát Debreczen anyagi és szellemi fejlődésének biztosítására a tanácsban, a közgyűlésben és a szervezetben megállapított többi tényezőben. Már a pártok értekezletein nem párt szempontok, hanem tisztán a város érdekei szerint vitattak meg a város közügyei. Jelen mozgalom úgy tűnik fel előtte, mint a bizalmatlanság a városi tanács és a törvényhatósági bizottság iránt, a mi ellen pedig tiltakoznia kell. Mert a tanács és a képviselőtestület minden egyes tagja át van hatva városunk fejlesztésének kötelesség-érzetétől. Tudomása szerint másutt nincsenek is ilyen körök, kivéve Budapestet, de az ottani városi körnek sincs gyakorlati haszna. De van még egy szempont, melynél fogva ő nem tartja ezt a mozgalmat időszerűnek. Nevezetesen attól fél, hogy magán érdekeket szolgálja.

Dr. Kola János azt fejtegeti, hogy ez a kör, mely alapszabályokkal nem is lenne szervezve, csak a bizottsági tagok időközönként tartandó értekezlete volna, nem jöhet ellentétbe a tanácssal, se a képviselőtestülettel. Sőt célja egyenesen a tanács támogatása, a mire pedig a sokféleféleképpen elfoglalt szenátusnak szüksége van.

Dr. Bakonyi Samu ugyanolyan értelemben szólal fel mint Kola János. Ez a kör, — ugymond — nem opponálni akar a tanácsnak, noha e tárgyilagossá kritika elől sem fog elzárkózni. Pártérdekeket azonban mindig melőzni fog, sokkal inkább mint a mostani pártértekezletek.

Lengyel Imre nem tekinti az ügyet a tanács iránti bizalmatlanságnak. Hanem az iránt vannak aggodalmi, hogy a kör alapszabályok és minden szervezet nélkül nem lesz fenntartható s csakhamar megcsappan iránta az érdeklődés. Pedig ő azt szeretné, hogy ezeken a közgyűlési formáknak mellőző, bizalmas értekezleteken minden biz. tag megjelenjen, s mindig a város feje hívná össze ezeket, a hozzá beérkezett indítványok tárgyalására.

Dr. Kola János erre azt válaszolja, hogy az értekezletet időről időre egyik vagy másik tekintélyesebb bizottsági tag hívná össze.

Dr. Szikszai Szabó József és dr. Balkányi Miklós egy ilyen kör szükségét fejtegetik s azt a formákat, melyek mellett a kör szűkebb és tágabb körű értekezleteket a megvalósításra váró közhasznú intézmények terveit kezdeményezvén és előkészítvén, ezeket a

tanács utján közgyűlés elé vinné. Balkányi Miklós is kiemeli, hogy ez nem jelent bizalmatlanságot a tanács iránt, melynek ideje nagy részét a rendes adminisztráció ügyei egészen abszorbeálják.

Györfly Aladár az ellen tiltakozik, mintha privát érdekeket mozditana elő a kör.

Ábrahám László nem a tanács nevében szól, mely ezt az ügyet még nem beszélte meg, hanem csak mint egyéni véleményt mondja el, hogy sajnos körülmény, ha a szervezetben meghatározott tényezők nem felelnek meg feladatuknak. Beösméri, hogy sok minden nem létesül, aminek létesülnie kellene. Azonban a tanács mostani szervezete sem felel meg a mai igényeknek és felszaporodott munkának. Ma is csak négy tanácsnok van; ezek közül is jelenleg kettő beteg. A tanácsnokok rendkívüli mértékben el vannak halmozva munkával, — ami nincsen arányban a fizetéssel. — A tanács tudja, hogy neki nem csupán chablon munkát kellene végeznie. — De a mostani állapotok mellett minden nemesebb ambíció megtörik és minden törekvés az önképzés, — tapasztalatgyűjtés és nagy czélok kezdeményezése felé — per absolute sikertelen. — Ez a mozgalom nem bizalmatlanság a tanács iránt hanem a szomorú helyzet konstataciója. Ő elvileg nem ellenzi a kör létesítését, noha szeretné, már valamit hallani a tervezetek mellett az eszközökről is — hanem valami külső formát kívánna adni a körnek. — A czélbavett alkotásokon kívül pedig gondoskodni kellene arról is, hogy a tanács reorganizáltságos, abba megfelelő új erőket vételessenek be és kellőleg dotáltassék.

Lengyel Imre és dr. Balkányi Miklós szólottak még. Utóbbi azt a biztató kijelentést tette, hogy Dégeneld József gróf főispán és Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester a legmelegebben hozzájárultak a programhoz s azt is megígérték, hogy fontosabb ügyek tárgyalásakor személyesen is megfognak jelenni az értekezleteken.

Az értekezlet végre abban állapodott meg, hogy dr. Kola János, Zádor Lajos, dr. Balkányi Miklós, Simonffy Emil és Szakszay Szabó József megbizattak az általunk közölt program támogatásához a biz. tagok között aláírások gyűjtésével s a további teendőkre nézve újabb értekezlet összehívásával.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Két premiére.

(— „Musotte“, színmű 3 felvonásban. Irta: Guy de Maupassant. Adatott színházunkban először márczius 18-án. — „A próbaházasság“, népszínmű 3 felvonásban, írta Gerő Károly, nálunk adták először e hó 19-én. —)

— Márcz. 20.

Mikor így egymással két premiéret kell végig élvézniük egy vidéki színházban, akkor jut csak igazán eszünkbe a mi vidéki voltunk. A nemzeti színházra egész időnyen keresztül aligha jut tiz premiére, ezek is jó távol egymástól, hetes időközökben kerülnek színre, míg Debreczenben oly óriási apparatussal rendelkezik a színház (mi nem tudjuk, de úgy kell lenni), hogy egymásután két nap kapunk bemutató előadást. Sőt ha szombaton, vasárnap, vagy ma déig sürgöny érkezik Budapestről, a melyben valami vendégzereplő ki jelenti, hogy a Verdi „Falstaff“-jában, vagy pedig egy fíngal epopéa drámai átdolgozásában akar fellépni, kétségkívül megkapjuk a harmadik premiéret is.

Ez az a rendszertelenség, szakértelem nélkül való ide-oda kapkodás, a mely miatt premiérek helyett csak gyöngye próbákat hallatunk még a vidék oly nagy városában is, a minő Debreczen! Nem is igen kapunk a komolyabb drámán, ha csak nem egy E. Kovács Gyula, vagy Ujházy Ede kedvéért s inkább nézünk meg egy bohó operettet, a melyben legalább

nótákat, tarkabarkaságot és Locsareknét élvezzük látni és hallani valókban. Mindég is így lesz, a míg a város valamely izléses és képzettséggel bíró egyént állandóan nem alkalmaz a ki — talán a színházi felügyelői állást torlasztván teendőihez — színészeket tanítani és saisons rendszeresen vezetni képes.

„Musotte“ ma a Hunyady Margit harmadik föllépésének ötletéből került színre. Miután tudvalevő, hogy a darabban pikantiák fordulnak elő (a pikantiák pedig színházunk jellemvonását képezik egy-két év óta) a direkczió örömet rállt erre a kísérletre, pedig tapasztalhatta, hogy itt pikantiákkal zöldágra vergődni — nem lehet. Nem is volt „Musotte“-a közönség, — holott lett volna, ha mint néhány év előtt „Franci-lion“-t, komolyabb előkészület után adták volna elő. Szívesen vagyunk a ufa it a modern drámával, de a ki pikantiákat akar, azt kielégíti Cassanova és Faublas maga is.

A szerencsétlen Guy de Maupassant egy excentrikus novellájából alkalmazta a darabot színre Jean Normand. Meséje anyyi, hogy a szegény Musotte (Hunyady Margit) éppen akkor adja tudtul Jean festőnek, (Tompá) a kinél modell volt, gyermeke születését, a mikor Jean eljegyezését üli Gilberte-el (Aporkai Eszti) Gilberte a levelet olvasva kétségbeesik, Jean pedig elrohan a Musotte lakására.

Ez kedves idyllikus felvonás melyben egy szigorú apa, Petitpré (Bács), — Martinel (Bassassa) egy kedélyes nagybácsi a chablonos jószívű francia öregekből való, — Rouchardné (Bácsné) egy embergyűlölő nagynéni és Leon

(Fenyvesi) a szintén elmaradhatlan bátya, satírával burkolt jó szívével, szolgáltatják a staffaget, az aggodó szeretet, gyanakodás, jóindulatu intrika és kétségbeesett szerelem szokásos színvegyitéseivel.

A második felvonásban az óriási pikantiéria, a melyért Normand ur a szegény beteg Maupassant agyagát átgurta. Musotte gyermekágyban fekszik s mellette viraszt Flacbené, a ki valamikor balleteuse volt s a ballet-özikéből lett az ily alkalmakkor nélkülözhetetlen asszonyság. Ő és a dajka — szerepeik jelentéktelensége daczára (mert főnivalóit Flachené szerencsére már elvégezte) — adják meg a mű coloritját. Rémitő cynizmussal beszélnek meg a helyzetet, — alkalmi példákkal a magok életéből is. E cynizmus kissé fagyasztólag hat, míg végre a felvonás Musotte halálával végződik. Ezért a halálozásért választhatta a darabot Hunyady Margit. Jean is jelen van a haláluknál.

A III. felvonás Gilberte és Jean kibékülését, az I. felvonásbeli rokonság belenyugvását tartalmazza. Gilberte fiának fogadja a Jeane gyermekét s egy bensőségteljes szerelmi vallomás után elmennek a gyermekhez.

Ez a mese, tagadhatlanul nagy színműri raffinemental és cynikus bölcsészetének szellemes védelmével minden mozzanatában.

De hol vegyék a mi jó színészeink azt az előkelőséget, mely az ily veszélyes librettohoz kedves és kényelmes zenét szolgáltatson? Egyszer és egyetlen egy előadás kedvéért előrántott darab zudult a nyakukba s a szerint bántak el vele. A közönség nem is

III.

A zenede közgyűlése.

— A zeneművészet palotája. —

A debreczeni zenede-egylet tegnap délután tartott közgyűlésében felhatalmazta a választmányt, hogy a Tóth István tervei szerint árlejtést készítsen a zenede háza építési munkáinak biztosítására s az építést 60,000 frt erejéig foganatosítsa. E határozat folytán városunk még ezen év őszére egy diszes nagy középülettel fog gazdagodni Csapó utca elején.

Jelen voltak a gyűlésen Sesztina Lajos elnökle alatt Csanak József, Nemes Kálmán, Simonffy Emil, Szabó Kálmán, Mayer Emil, dr. Kemény Mór, Tóby István, Sz. Nagy Károly, Tóth Béla (gyógyszerész), dr. Simonffy Béla, Márton Imre, Wessprémy Zoltán és Tóth István építész.

Márton Imre felolvasta a választmány jelentését a közgyűlés által 1891-ben elhatározott építés ügyében eddig tett intézkedésekről; a város 20,000 frtos segédelméről, melyért köszönetet javasol a városi közgyűlésnek. A választmány ezen jelentésében felhatalmazást kért az építés megkezdésére, és a felszerelési költségekre gyűjtés megindítását kéri a társadalomban.

Ezután Simonffy Emil igazgató kimerítően ösmertette az építésből várható anyagi és szellemi előnyöket. Az igazgató szóbeli előterjesztése szerint a Csapó-vár utcai telek földel és átírással együtt, 22000 frtba került, — a még el nem adott házutáni föld 3000 frt és az ócska épület anyagok 400 frt értékének levonásával pedig 18600 frtba van a telek. Az építés 60,000 frttal van előirányozva — amennyiért a tervező Tóth István, ha olcsóbb vállalkozó nem akad, kötelező nyilatkozata szerint, okvetlenül felépíti a házat; a felszerelés 5—6 ezer frtot igényel, e szerint az összes befektetés 83—84 ezer frt lesz.

A zenedének építkezésre felhasználható tőkéje van 35 ezer frt, a város adott 21 ezer frtot, — így kölcsön kell venni 25—30 ezer frtot, melynek törlesztése és kamata 5½% mellett évi 1650 frt. — Ezzel szemben a földszinten tervezett öt bolt és vendéglő után várható évi 2950 frt bér; — az emeleten lévő zenedei helyiségeknek és a hangversenyteremnek meg-

igen kapott egyebet a pikantián kívül mert még a vendégszereplő művésznőről sem konstatahatunk nagy dolgokat. Az ártatlan kis Musotte már nem esik az ő szerepkörébe, a betegkedése, a haldoklást pedig épp úgy megtapsolták volna tőle, s körülbelül nem is játszott volna másként, akár a „Kaméliás hölgy“-ben, vagy egyéb pathalogikus drámákban. Annyi halálos betegség van már a színpadokra hozva, hogy a mindkét nembeli színészek elvégre orvosi cursust fognak végezni. Kiemelni való Balassa (Martine) meleg játékaival és Locsarekné, a „sage femme“ kicsiny, de fontos szerepében. Szellemesen játszott meg. Ő volt az, a ki a darabot megértette, tendenciáját magyarázni tudta.

Egészen más okból került tegnap színre Gerő Károly még új színműve a „Próba házasság“. Ez a mindentféle szindarabok jobb helyeiből összetákoltt valami, melyben a budapesti népszínház karzati gyerkőcei az igazgatói casa hasznára s egy ilyenekre hajlandó komikus dícsőségére profanálják Kossuth Lajos jobb sorsra méltó s komédiás-reclamok és ephemer becsültüntetéseket felett álló, csaknem évszázados nevét.

De hát a színháznak reclame kell és lárma. Debreczenben is megtörtént a tegnapi u. n. premiéren, hogy — az intelligens közönség távolmaradásával — az olcsó helyek, kiváta karzat megteltek s az itt összegyülekezett gyermekurak tele tudóvél együtt énekelték azt a szép nótát s Kossuth Lajost éltették még az utcán is. Ez nálunk Kossuth-kultusz számba megy! — A darabról egyéb mondani valónk nincsen.

felelő 1200 frtra bátran értékelhető; — az egyelőre megmaradt ócska épület netto — bérjövédelme pedig 200 frt lévén a ház összes jövédelme 4350 frtra tehető. Ha ebből leütjük a 30,000 frt kölcsön 1650 frt amortizációját, még mindig 2700 frt jövédelem marad, — mely 1125 frttal több, mint a mennyit a 35,000 meg-lévő tőke jelenleg 4.5% kamatozással jövédelmez. A számítás még akkor is előnyösen üt ki, ha a saját házban elhelyezett helyiségek bérét 1200 frtra tesszük, 500 frttal többre, a jelenleg szűk és alkalmatlan helyiségért fizetett 700 frtnál. A cél azonban, nem csupán nagyobb jövédelmezőség elérése, hanem az is, hogy a zenede kényelmes, minden követelménynek megfelelő tantermekhez jusson, melyek önmagukban hordják a fejlődés kedvező föltételeit. — Az építés befejezése után kedvezőleg alakul az intézet vagyoni állapota is. Mert vagyona a 30,000 frt adósság levonásával is, mintegy 60,000 frtra emelkedik, — míg ezelőtt tiz évvel volt a zenedének 18,000 frt. tőképezése. 5—6 ezer frt értékű felszerelése 13500 frt, nagyrészt elvesztett künlévő követelése, — 6500 frt. pedig elköltetett az alapítványokból. Az igazgató kéri a választmány javaslatának elfogadását.

Sesztina Lajos és Nemes Kálmán is melegen nyilatkoznak az építés szükségességéről és különféle előnyeiről, melylyel veszteni nem, csak nyerni lehet.

Hasonló értelemben szólott Szabó Kálmán, csupán azt kifogásolja, hogy vendéglő is van tervezve, egyszersmind az évi rezsi-re nézve kér felvilágosítást.

Simonffy Emil a vendéglőre nézve megnyugtatólag válaszolja hogy az egészen elküönítve épül a zenede helyiségeitől. — Az évi rezsi pedig a jövédelmek annyira fedezi, hogy eddig évente 600—1000 frtot meggazdálkodhattak. Márton Imre felolvasta, hogy tavaly 4303 frt a volt a kiadás és 5457 frt a bevétel.

Ezek után a választmány felhatalmaztatott, hogy az árlejtést ápr. 15-dikére meghirdesse, — a házat októberre felépítse. A felszerelési költségekre gyűjtést fog rendezni a választmány. A városnak pedig megköszönik a 20000 frt adományt.

IV.

Talpra állott hajdumegyei gazdasági egyesület.

A hajdúvármegyei gazdasági egyesület, mely pedig a virágzás sok föltételével rendelkezhetnék, az utolsó években odáig jutott, hogy már-már közel állott a végfeloszláshoz. — Ime most azzal a költői kifejezéssel élhetünk, hogy fölkel a nap s a gazdasági egylet telett új élet hajnala dereng. A közel napokban — milyen kicsinylése a sájtónak, hogy erről az eseményről annak idejében a hírlapokat nem értesítették — közgyűlést tartott a haldokló egyesületnek a szebb jövőbe vetett hitet és reményt még föl nem adó néhány buzgó tagja, a kik elhatározták, hogy újra a cselekvés terére lépnek; mindenkitelett elnököt választanak s megalakítják a választmányt.

Ezen a — szeretjük binni — új korszakot kezdő közgyűlésen jelen voltak: Rásó Gyula kir. tanácsos alipán elnökle alatt: Csapó István, Szöllőssy Imre, Bogdán Gábor, Adler Farkas, Ványi Sándor, Soltész Farkas, Nábráczky István, Dalmy László, G. Tóth Mihály, Oláh Imre, Papp Sándor, Kőmives Vincze, Budaházy Ödön, Ványi Lajos, Stern Mór, Zichermann Jakab, Loyka Károly, Barány Mór, Szöllőssy János, Farkas Pál, Uzonyi Imre és Kovács Gyula, utóbbi miut jegyző.

Elnökké egyhangulag Karap Mór, al-elnökké pedig Rásó Gyulát kiáltották ki. A választmány tagjai lettek: Lukács Dezső, Berencsi János, Hadházy Endre, Csapó István, Szöllőssy Imre, Ványi Sándor, Bogdán Gábor, Sinay Antal, Horváth Kálmán, Loyka Károly, Farkas Pál, Barány Mór, Nagy Albert, Fischbein Ignác, Szöllőssy János, Dalmy László, Somossy Béla, G. Tóth Mihály, Zichermann Jakab, és Rosenfeld Salamon.

Az új választmány tegnap d. u. már meg is tartotta első ülését, Rásó Gyula elnökle alatt, aki bejelentette, hogy Karap Mór ez idő

szerint nem hajlandó elfogadni az elnökséget. — Titkár rá megválasztották Kerpely Kálmán gazdasági tanintézeti tanárt, a ki előre kijelentette, hogy ezt a tisztséget elvállalja és összes ifiui erejével azon lesz, hogy kiállja a versenyt ő is, a gazdasági egylet is a szomszédos gazdasági egyletek titkáraival, illetőleg gazdasági egyletekkel.

Rásó Gyula, Csapó István, Szöllőssy János felszólalása után a választmány kimondta, hogy az idén a ló díjazásokat okvetlen megtartja. A további teendőket és a munkaprogrammot később fogják megállapítani, részben a májusi közgyűlésen, a mikor elnököt is választanak.

V.

Öreg honvédek gyűlése.

Higgadtan, szenvedélyességtől menten folyt le tegnap délután az 1848—49-diki honvédegyesület közgyűlése, mely részint azért hívatott egybe, hogy a mult ülés alkalmával felmerült sajnálatos eseményeknek véget vessen és Sebess György elnöknek teljes elégtételt szolgáltatasson.

Az ülés 3 órakor vette kezdetét Dr. Hegedüs Pál elnök vezetése alatt, rövid beszédben intette bajtársait, hogy az egylet kerülje a hol csak lehet az izgalmakat, a mikor az egyletnek jóléte és érdeke forog kérdésben Hallgassák meg egymást, hogy így a véleményeket összegezve, jobbnál-jobbat alkothassanak, mert az egylet így sok viszonyosságokon megy és ment keresztül s mármár azon ponton állott, hogy elmerüljön. Ezután megnyitották nyilvánítván a gyűlést, Lévy Lajos jegyző felolvassa a márc. 5-én tartott vál. ülés jegyzőkönyvét, a jelenlegi ülés tárgysorozatát, valamint Sebess György elnök lemondó levelét, melyet a gyűlés nem vesz tudomásul, hanem alelnök indítványára négy tagból álló küldöttség választott azzal a megbízással, hogy Sebess György elnököt felkeresse és a gyűlésen való megjelenésre kérje.

Kevés idő mulva megjelent Sebess György, kit a terembe belépésekor lelkes éljenzéssel fogadtak, az alelnök pedig szép üdvözlő beszédet intézett hozzá.

Sebess György meghatva köszönte meg a bizalmat, de az elnökséget vonakodott elfogadni, nem azért, mintha ambicziója csökkent volna, vagy neheztelne, hanem mert már előre-gedett és beteges. — Tapasztalván azonban a bajtársak meleg rokonszenvét, végre engedett (éljenzés).

A gyűlés második tárgya a Budapesten ápr. 6-án tartandó nagygyűlésre felküldendő képviselők megválasztása volt. Elhatároztatt, hogy tekintve az egylet jelenlegi kedvezőtlen anyagi körülményeit, — ezuttal nem küld az egylet képviselőt, hanem jegyzőkönyvi kivonatban értesítik a központot határozatáról mely szerint a debreczeni honvéd-egylet a budai honvéd-szobor leleplezési ünnepélyén május 21-én óhajta megtartani Budavára dícsőséges bevételének évfordulóját.

A leleplezési ünnepélyen azonban szeretné a közgyűlés, ha a 13 egyenruhás honvéd mind megjelenhetne, mely óhajítás csak ugy valósulhat meg, ha a város is hozzájárul a költségekhez, — mint ezt már tette az aradi vértanúk szobra leleplezésekor is — ha azonban ez nem történne, akkor két küldöttnél több nem képviselheti az egyletet.

Több apróbb tárgy megbeszélése s különösen Sebess György egy eredeti indítványának elfogadása után, — melyet lapunk más helyén közlünk — a gyűlés véget ért.

VI.

Hajdúvármegyei r. k. közgyűlése.

— Csatlakozás a liberális egyházpolitikához. —

A mint másként képzelni sem lehetett, Hajdúvármegyei rendkívüli közgyűlésén ma egy hangu lelkesedéssel a kormány egyházpolitikai programja mellett nyilatkozott. A közgyűlés igen látogatott volt s a megye párt- és vallás-különbség nélkül összesereglett intelligenciája ez

alkalommal is tanúságot tett a liberalis elvek iránti tántoríthatatlan hűségéről. Egyetlen szónok emelkedett fel a javaslat ellen, a mit az illetőnek egyházi állása magyaráz meg. — R á z s ó alispán emelkedett szellemű beszéde adta meg reá a kellő feleletet.

A gyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk itt következik:

Gróf D é g e n f e l d József a közgyűlést d. e. 9 órákor megnyitván, röviden utal a gyűlés legfontosabb tárgyára, vagyis a Turý Albert és társai által beadott ösmeretes indítványra, mely szerint a kormány egyházipolitikájára mellett Hajdumegye közönsége helyeslőleg nyilatkozzék. Arra kéri a gyűlést, hogy a valóban szabadelvű indítvány tárgyalását józan megfontolással, hazafias lelkesedéssel eszközölje.

A gyűlés kezdetén az 1893. I., II., III. t. cikkek kihirdetnek.

A keresk. miniszter leirata az 1896-iki ezredéves kiállítás tárgyában, a vármegye területén közhírré tétetik.

A pénzügyminiszter felhívja a törvényhatóságot, hogy az adó felszólamlási bizottságot egészítse ki. V e s z p r é m y Kálmán levéltárnok s B u d a h á z y Endre egyhangulag megválasztották 3 éves megbizatással.

Ekkor következett Turý Albert lapunk márcz. 14. számában közölt említett beadványának, ugyiszintén Budapest, valamint Zemplén-vármegye ugyane tárgyú átiratának tárgyalása.

Az állandó választmány véleménye oda irányul, miszerint mondassék ki, hogy a közgyűlés magáévá teszi mind az indítványt, mind az átiratokat és miután a vármegye törvényhatósági bizottsága a kormány egyházipolitikája tárgyában megindult mozgalmak között tétlenül maradni nem akar, tehát meggyőződését nyíltan s határozottan kifejezni, hazafias s erkölcsi kötelességének tartja s kinyilatkoztatta, hogy a kormány egyházipolitikai programját s annak alkatrészeit képező kötelező polgári házasságot a polg. anyakönyvezés s a vallásfelekezetek teljes egyenjogúságát s ebből kifolyólag a zsidó vallás recepcióját helyesli s e program megvalósítását minden rendelkezésére álló alkotmányos eszközökkel támogatni s előremozdítani hazafias készséggel hajlandó, egyszersmind azon óhajának ad kifejezést, hogy ezen egyházi politikai program mellett megvalósítsák.

Az állandó választmány javaslatát nagy lelkesedéssel fogadta a közgyűlés. Perczekig tartó éljenzésben tört ki a közlekedés látható, volt, hogy mindenki egyetért a javaslattal.

Feláll erre K i s z e l á k S á n d o r p. laányi róm. kath. esperes, a zajtól alig jutva szóhoz, azzal kezdi meg, hogy az állandó választmány javaslatának elutasítását kéri.

Utánna felszólal R á z s ó Gyula kir. tan. és alispán. Megvan arról győződve, hogy az előtte szólott esperes ur álláspontját a közgyűlés magáévá nem teszi. Ő a maga részéről nem is az ő érveit akarja gyöngíteni, mert azok magokban véve is gyöngék. A polgári házasság behozatala nem áll ellentétben semmiféle vallással mindössze rendszeresebb lesz minden ezze összefüggő jogviszony. A polg. anyakönyvekre elismeri, hogy eddig ahoz értő egyének vezették legalább általános-ágban de vannak papok kik nem állanak hivatásuk magaslatán.

A szabad vallási gyakorlat elől kitérni nem lehet többé. A zsidók tökéletes jó érzelmű magyarok, tegyük velők szemben, amit kellett volna régen. Beszédét a közgyűlés lelkes éljenzése közt fejezi be.

A közgyűlés végre nagy lelkesedés közt, egyhangulag magáévá teszi az állandó választmány javaslatát.

Erre még kisebb fontosságú tárgyak következtek s a közgyűlés 11 órákor véget ért.

VIII.

Kereskedő ifjak közgyűlése.

A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete tegnap tartotta meg 26-ik évi rendes közgyűlését. A választmány jelentése alapján e

törekvő egyesület a múlt év folyamán igen szépen fejlődött, amennyiben tagjainak száma 290-re szaporodott, tőkje pedig mintegy 1200-rral emelkedett.

A jelentés különösen kiemeli az egyesületi könyvtár ez évi gyarapodását, amennyiben ez év folyamán az amugy is 5000 kötetet tartalmazó könyvtár, beszerzés útján 400 kötet a legújabb és legjobb írók termékeit magában foglaló művel gyarapodott.

Az egyleti tisztviselők következőleg választottak meg. Elnök: ifj. L i c h t e n s t e i n József, alelnök B á r d o s Géza, titkár V é g h János, pénztárnok L e i d e n t r o s t Armin, Iső jegyző: W i n k l e r Márton, II-od jegyző F e k e t e János, könyvtárnok W i t t h e n Arpád, II-od könyvtárnok T ó t h Lajos, háznagy R a i c s Gyula, jogtanácsos Dr. B a k o n y i Samu. A közgyűlés az új tisztikar éljenzésével oszlott el.

IX.

A jogász és tisztviselői kör választmánya rövid ülést tartott folyó hó 17-én d. u. 5 órákor, melyen a folyó ügyeken kívül a kör helyiség, lapok megrendelése, könyvtár vizsgáló bizottság választása s egyéb kérdések tárgyalattak. A kör volt helyisége a Hungária melletti Sinay féle házban jelenleg alberletbe van adva, de a szerződéstől — miből még két év hátra volna az alberlő hozzájárulásával a kör, elállott. A „P e s t e r L o y d“-ot a kör számára újabban megrendelőnek határozták el. Könyvvizsgáló bizottság tagjaival megválasztottak: S z é l l Farkas kir. táblai tanácselnök, G é r e s i Kálmán és H a r m a t h Gergely tanárok. Ezen kívül, hogy a kör belép a „magyar történelmi társulat“ és a „természettudományi társulat“ tagjai sorába.

— Országgyűlés. (márczius 18.) A képviselőház mai ülésen megszavazták a kultusz-tárcza költségvetését, a felszólaló minisztert pedig lelkes éljenzésekben részesítették. Szóltak V a j a i István, az egyházipolitikai program ellen, H o c k János, Issekutz, H o r v á t h Gyula, I l l y é s Bálint, H o c k János és B e r z e v i c z y Albert államtitkár.

Ezután az elnök tíz képviselő kérésére — Polonyi Gézának állítólagos megsértése folytán — zárt ülést rendelt el, a mely délután 3/4 óráig tartott.

A zárt ülés Ch o r i n Ferencc indítványára abban állapodott meg, hogy Polonyi Géza ügye a menetelmi bizottság elé tartozik. Az ügyet a „Nemzet“ szombat esti lapja következőleg adja elő:

„A képviselőház tegnapi ülése után, midőn a képviselők távoztak az előcsarnokban lapunk felelős szerkesztője, G a j á r i Ödön, egy társaságban — melyben a többek közt jelen voltak A n d r á s i Tivadar gróf, T i s z a István, M i k l ó s Gyula, B o r n e m i s s z a Ádám orsz. képviselők és H a d i k Sándor gróf, — kritizáló megjegyzéseket tett Polonyi Géza az napi beszédére. E megjegyzéseket az arra menő Polonyi Géza meghallotta s úgy látszik, képviselői immunitásában érezte magát sértve, mert ez ügyet ma a képviselőház elé vitte. Ebben az ügyben volt ma a képviselőháznak zárt ülése.“

— Az ev. ref. konvent szombaton, a napirend előtt zárt ülést tartott s ez ülésben élénken beszéltek meg azt a kérdést, hogy a konvent nyilatkozzék-e a napirenden lévő egyházipolitikai kérdésekre vonatkozólag. A zárt ülés eredménye az volt, hogy a konvent nyilvános ülésén nem hozzák szönyegre az egyházipolitikai vitás kérdéseket, mert az egyház álláspontja e kérdésben már eléggé ismeretes. A nyílt ülésben Szász Domokos püspök, a konvent éljenzése mellett, lelkesen üdvözölte K u n Bertalan és T i s z a Kálmán elnököket.

Színház.

* N á d a y Ferencc a végefelé siető saison harmadik vendégszereplője, a hypnoteur, a kinek feladata egy kis életet suggerálni a már-már kimerülni kezdő publikumba. A fővárosi színházaknak elkényeztetett kedvenceitől tulajdonképpen igen szép, hogy el-eljönnek orvosokul ilyen végkimerülési stádiumokhoz, mindamelllett annál nagyobb dicsőségük, ha még ilyenkor is telt nézőteret varázsolnak elő tehetségük művész-pályájához. Ha valaki, úgy Náday képes az ilyen c-oda előidézésére holt napi felléptei már is érdeklődésben tartják a színházi publikumot. (Ez a várakozás és érdeklődés látszott meg különösen a megelőző üres házakon is!) Nádayról jól irták legközelebb, hogy a főváros aranyos ifjusága 30 éve töle tanulja az elegancia nagy tudományát. Ő a legelegánsabb színész s ilyen szerepeiben ez idő szerint sem Párisban, sem Bécsben nem mulják felül. Nem tudjuk, hogy megtartják-e a kitűzött műsort, de ha csakugyan „Serge Panine“-ban, a „Rosenkranz és Galdenstern“ attachéjának s a „Válás után“ szerencsétlen vőjének szerepében lép föl, e három szerep képezi az ő színész-egyéniségének leghíresebb képét; az elsőben, (mint más kitűnő szerepében „Alfonz ur“-ban is) a gögös urat, még pedig igazi nagy urat, a másodikban a rendkívül elegáns és könnyed bonvivánt színészt, a harmadikban pedig a caricatur-vonásokra alkalmas szeleburdit látjuk meg töle. Nádaynak különben oly óriási a repertoírja, hogy abban válogatni lehet. Minden vigjátékírónk igyekszik számára juttatni egy kis epizódot; ő okvetlen megmenti vele a darabot. Szerepeket írnak neki mint Blaha Lujzának. Érdeklődve várjuk a legfrancziásabb magyar színész, N á d a y F e r e n c z föllépteit.

* Színházi hírek. Ó r l e y Flóra a ma ismételt „Próbahazasság“-ba lép fel e saisonban utolsószor. — A karszemélyzet jutalomjátéka f. hó 27-én azaz hétfőn lesz. Ez alkalommal a „P e l e s k e i n ó t á r i u s“ kerül színre. Szíveségből Antal Imre szépbangu tenor baritonista szintén fel fog lépni s a felvonások közöttben Nessler „Säckingeni trombitás“-ából elénekli Werner bucsudalát. Megérdemelnék a jutalmazandók, hogy telt ház előtt lépjenek fel színtársulatunk e derék közkatónái.

* U j magyar opera. A m. kir. operában szombaton került színre M i h a l o v i c s Ödön új operája: „Toldi“. Szövegét Csiky Gergely és Ábrányi Emil irták. Szerző az erősen Wagner-irányú művet zene drámának nevezi s abban magyaros motívumok is találhatók. A bemutató előadás fényesen sikerült miben az előadók között része volt Perottinak (Toldi), Szilágyi Arabellának (Piroska), N e y n e k (Lajos), T a k á c s n a k (Tar) és S z. B á r d o s s y Ilonkának.

* A „Cine mintye.“ M a r g i t t a y Dezső Garai-pályadíjat nyert népszínműve, a „Cine mintye“ melynek meséje Bihar-megyében játszik pénteken adatott először a népszínházban. Az új népszínmű kevés sikert aratott.

Irodalom — művészet.

* A Jókai jubileumot előkészítő fővárosi bizottsága megállapította a következő jubileumi tervezetet. 1. Jókai alapítvány. 2. Költők háza, nagy költőink ereklyegyűjteményével. 3. Jókai album a Petőfi társaság szerkesztésében. 4. Szobor műemlék. 5. Fénykép gyűjtemény vidékről, ahol Jókai tartózkodott. — A jubileum október második felében tartatik meg. Első nap a színházban diszeloadás, másnap jelmezes művészestély. A jubileum védnökének József herceget kéri föl.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 8—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirat hivatalnál, márczius 20-án: változó elhőzet, hűvös, éjjeli fagy, jelentékeny csapadék nélkül, később derülés.

Séta hangverseny a Margit-fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színház, a Kossuth utcán. Naponként előadás. Kezdeté este 7 órakor

Márcz. 1—24. napjain lóosztályozás és lóvizsgáta város istállójánál.

Márcz. 20. d. u. 5 órakor a „Csokonai“ kör szépművészeti oszt. ülése.

Márcz. 21. d. u. 6 órakor a joghallgató önképzőköri vitája a főiskolában.

Márcz. 21. Katonai lóvásár.

Márcz. 22. d. u. 3 órakor Dr. Parthay Géza előadása a városi házában.

Márcz. 23. Városi rendes közgyűlés.

Márcz. 24. d. u. 5 órakor a „Csokonai“ kör felolvasó estélye a „Margit“-fürdőben.

Márcz. 26. d. u. 3 órakor a depr. tisztv. önszervezetének közgyűlése a városi háza nagy tanácstermében.

Márcz. 26. d. e. 10 órakor a depr. „Iparegyesületi Takaré- és Hitelintézet“ közgyűlése saját helyiségében.

Márcz. 26. d. u. 3 órakor az Ö. T. közgyűlése az őrtanya helyiségében.

Márcz. 26. d. e. 11 órakor arcképlelezés a nőegyleti árvaházban.

Márcz. 26. d. e. 9 órakor a helyi vasut közgyűlése a városi házában.

April 22. és 23. Debreczeni tavaszi lóversenyek.

— **Előfizetési felhívás.** Az új előfizetési negyed közeledtével ismételtén ajánljuk lapunkat, az immár huszadik évfolyamát élő „Debreczeni Ellenőr“-t. **Pénteki számban** bőven kifejtett programunkhoz kevés a hozzá tenni valónk. **A szerkesztőség** azonban ezentúl is, hogy a legszabadelvűbb eszmékörben mozogva, hű és tántoríthatlan kifejezője maradjon a most kormányon levő, magát méltóan szabadelvűnek nevező párt elveinek s emellett a város érdekeiért élő-haló, azokat szíven viselő helyi lap legyén. A politikában, mint a szabadelvű párt közölnye, a szabadelvűséget, szerkesztésében a tisztességet, szépirodalmi rovataiban a kifogástalan szépizlést fogja jelszavául tekinteni! Igyekszünk kiváltképen helyi lapot nyújtani. Az oly nem Debreczent és vidékét közvetlenül érintő közleményeinket, melyek bővebben a központi lapokban s ezekben idejében beszéltek meg, tömör vázlatban inkább azért adjuk, hogy az események folyamáról tükröt nyujtsunk. A kiadó és laptulajdonos **„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársulat** pedig, semmi áldozatot sem kimélve, azon lesz, hogy (a kezdet nehézségeit leküzdve) a lap **kiállítására**, korai megjelenése, s miben áldozatot nem kimélünk: segédeszközei (a minők a **táviratok**, melyeket az előfizetési negyed után sem fogunk beszüntetni s a már megérkezett budapesti lapokból pótolni, s a gyors értesülés egyéb forrása) mindinkább gyarapodjanak és fejlesztessenek.

— Egy szóval azon leszünk, hogy **modern színvonalon álló** s a debreczeni közönség igényeit minden tekintetben kielégítő lappal szolgáljunk! Kérjük a n. érdemű olvasó közönség jóakaró támogatását.

* * *

A „Debreczeni Ellenőr“ előfizetési ára:

Egy évre 10 frt
 1/2 „ 5 „
 1/4 „ 2 „ 50 kr.
 Egy hóra 1 „

Uj előfizetőknek kívánatra szívesen szolgálunk 14 napig mutatvány számmal ingyen

A „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Tél márcziusban.** Csak az imént köszöntöttük díthirambusokkal a tényleges és nem hivatalos — tavasz beálltát ama valóságos nyári zivatar alkalmából, mely villámlással és mennydörgéssel vonult végig, vasárnap reggel már arra virradtunk, hogy — mégis csak a kalandáriumnak van igazsága. Hol kiderül, hol beborul, hó esik és hideg szél emlékeztet arra, hogy a világon minden — változandó.

— **Arczképlelezés.** Tudvalevő, hogy a debreczeni jótékony nőegylet **M o r e t t i** jó nevű főtő által lefestette érdemű elnököt. **V e r e s n é S z a t h m á r y** Teréz urnónek arcképe az arcképlelezés szép ünnepe. A hó 24-én d. e. 11 órakor a nőegyleti árvaház gyűléstermében, a megtisztelt urnő általános munkódésének egyik színterén fog végbemenni s erre a nevezett nőegylet megbízásokat bocsátott ki.

— **József nap.** Gróf **D é g e n f e l d** főispán tegnap a konventi ülések miatt távol lévén Debreczentről, tisztviselőinek nagy száma személyesen nem fejezhette ki jó kívánatait. — Megemlítjük, hogy dr. **W o l a f k a** v. püspök tegnap személyesen fölkereste **S z a b ó József** városi főszámvevőt. ugyszintén **H u b e r József** köztörv. h. bizottsági tagot s őket névnapjuk alkalmából szívélyesen üdvözölte.

— **Elgázolás.** Tegnap d. u. a nagyvárdu utcán majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Ugyanis a mint **M i s z t i Károly** a helyi vasut kalauza je akart ugrani a gyorsan haladó vonatról, oly szerencsétlenül esett el, hogy jobb keze és feje a vonat alá került és súlyos zúzódásokat szenvedett. A kalauz **G a a l** kocsigyáros előtt esett le és a vonat majdnem a **S z a b ó Mihály** hentes boltjáig húzta, míg végre észrevették. A súlyosan megsérült embert kocsin szállították Ujházi orvos lakására, a ki constatálta, hogy a sérülés nagyon jelentékeny, de nem életveszélyes.

— **Írtató lövés.** Tegnap a helybeli vadász-társulat által a nagyerdőn rendezett hajtóvadászaton ritka vad került aggatékra. Dr. **M e d g y a s z a y**, árvaszéki ülnök, ugyanis erdei szalonkát lött, a mi mindenestre ritka szerencse ily időtájt.

— **Törzsüke** folytán több közleményünk: az i. r. hitközségi gyűlés, a ker. betegsegélyző-pénztár ig. gyűlése, fodrászbál s több más holnapra maradt.

— **Öngyilkosság.** Megdöbbentő öngyilkossági eset történt **K a b á n**, a melyben az ottani köznép a végzet működését látja. **G e r e Lajos** kabai gazdálkodó, alig 30 éves fiatal ember, ki nek meggyult malmáról támadott az 1891-iki nagy tüzvész, éjjel magát föbelötte. Egy lakodalmon mulatott s általánoson feltűnt a szerencsétlenség csapongó jó kedve. Ejjel 10 óra után hazament s pisztolylyal a fejébe lött. **G e r e Lajos** tüstént szörnyet halt. Azt mondják, hogy a tüzvész miatt érzett bánat vitte a gyászos elhatározására.

— **Márczius 15-ét,** a mint bennünket értesítenek **H. Sámsonban** is kellő lelkesedéssel ülték meg. **K i s s Pál** János ref. tanító mondott csinos beszédet, — azután **N é m e t h József** szavalta el **J á n o s s y Zoltán** a „Márczius 15-ikén című szép költeményét, **T ó t h E n d r e** ref. tanító pedig **P e t ő f i**

egy költeményét. — Közben az ifjuság hazafias dalokat énekelt. Megemlítjük, hogy **K o s s u t h Lajos** is értesítették ezen a sámsoni olvasó egylet által rendezett lelkes ünnepélyről. Este társasvacsora volt, melyen **H o r v á t h Gábor** szép beszédben emelte ki a nap jelentőségét.

— **Jó szívek adománya.** Az olajütőbeli szegény család nyomorának egyhítésére 1—1 frtot adakoztak özv. **K o m l ó s s y Imréné,** **K o m l ó s s y Arthurné** és **K o m l ó s s y Dezsőné** urnők. Az összeg kiadóhivatalunkban átvehető.

Táviratok.

Károlyi Gábor durva támadásai Tisza Kálmán ellen.

BUDAPEST. Márcz. 20. (Érk. d. u. 3 ó.)

A képviselőházban ma a kultusz-vita folytatálagos tárgyalásainál pártkülönbség nélkül nagy megbotrányozást keltett **K á r o l y i Gábor** durva kirohanása **Tisza Kálmán** ellen. **Károlyi Gábor** ilyen szavakat kiabált **Tisza Kálmán** felé:

Megbélyegzett embernek nincs helye a házban!

Menjen Gesztre!

Menjen Rómába!

A feledés pokróczát borítják rá!

Az elnök **Károlyi** ezekért a szavakért rendreutasította. A szabadelvű pártiak **Károlyi** ellen zárt ülést követeltek, de később a zárt ülést elhalasztották. Az ülés végén az elnök bejelentette, hogy holnapra a napirend előtt tiz képviselő kívánságára a zárt ülést elrendeli. **Tisza Kálmán** a folyosón megindulva könnyezett e nemtelen támadás felett.

Gajári ügye.

BUDAPEST, Márcz. 20. (Érk. d. u. 3 ó.)

A képviselőház **Gajári Ödön**, a „Nemzet“ szerkesztőjének ügyét a mentelmi bizottsághoz utasította.

Aczél Béla mandátuma.

BUDAPEST, márcz. 20. (Érk. d. u. 3 ó.) Br.

Atzél Béla bodajki mandátumának megsemmisítése a képviselőház mai ülésén lett kihirdetve. Igy Bodajkon már harmadszor lesz új választás.

Törvényszéki csarnok.

* **Gyermekgyilkos anya.** A helybeli kir. törvényszék ma hozott ítéletet **T ó t h Sára** bünére, a ki f. év január 1-én kutba dobta gyermekét, honnan azt halva huzták ki. Két évi börtönre ítélték, s az ítélet azonnal jogerőssé vált, beleegyezvén mind a vádhatóság, mind a vádlott.

* **Professionátus tolvaj.** Megkerült, a ki annak idején „elvitte a komiszáros pej lovát.“ Hanem nagyon megöszült azóta és megjárta az ország nevezetesebb fegyházait, hol egy kis rablásért, vagy egy szolid lököttért stb. ülvén „valami 18 esztendőket“ összesen: **M i h á l y i István**nak hívják egyébként a jeles férfit, ki-vel most vénségére esett meg az a szegény, hogy holmi bagatell rossz cseréptál (8 kr értékű) egy fatális mosóteknő (1 frt), egy vizes kancsónak kötelestől való elszállításáért kellett pénteken pironkodnia a kir. törvényszék előtt. Neki! aki 1885-ben a debreczeni komiszárius lovát vitte el, 1869-ben pedig **J a k a b Lajos** lelkész meggyilkolásában vett részt s legközelebb 1891-ben állotta ki becsülettel azt a 6 évi fegyházat, mit még ló s egyéb járulékaikért 1886-ban kapott.

— Nem szólnék egyet se, ha ökörré álllanék itt!

— Hány évet töltött összesen?

— Valami 18-at!
— Több is lesz talán együtt?
— Már úgy értem, a vizsgálatin kívül, tekintetes uram.

Özvegy Molnár Mártonné és Molnár Lajos károsok, kiknek fenti csekély ingóságait „lázbetegségben, typhusban” vitte el az öreg Mihályi, nem kívánok semmi büntetést sem, sem kártérítést. Dr. Dicsőffy Sándor kir. alügyész vádjára a beismerésben lévő vádlott mint visszaeső 2 évi feyházat kapott.

— Testestől lelkestől oda engedem magam tekintetes uram, de ha terhőkre nem lennék megapellátnám, mert mit csinálna a szegény asszony a földdel egész mélységes nyáron? . . . ! (b. b.)

* Tisza István pere ápril hóban kerül tárgyalásra a budapesti büntető járásbírósnál. A panaszt — mint azt nemrég megírtuk, — Lukács Gyula országgy. képviselő emelte Tisza István ellen, ki a szalontai választások idején — a feljelentés szerint — úgy nyilatkozott Lukács felől, hogy nem tisztázta magát egy súlyos váddal szemben, melylyel őt a török magyar barátság idejében illették. A rágalmazási pert Gajdos Manó kir. járásbíró fogja tárgyalni. Tisza Istvánt Komjáthy Béla ügyvéd fogja képviselni, Lukácsot pedig Visontai Soma. A tárgyalásra számos tanut idéztek be, köztük Ritók Zsigmondot a nagyváradi kir. ítélőtábla elnökét.

— Szabályrendelet a Homok és Csapókertekre nézve A városi közgyűlés f. hó 23-án fogja tárgyalni a Homok és Csapókertben való kinulakhatásra vonatkozó szabályrendeleti javaslatot, melynek lényegesebb pontjai a következők:

A Homok- és Csapó szőlőskertekbe az 1890. ápril 1-seje előtt kiköltözött és ott saját épületeikben állandó lakást foglalt szőlőtulajdonosok és illetve családjaik, ott mint állandó lakosok tekintetnek és a jelen javaslatban megállapított rendszabályok alá esnek. A kik a város tulajdonához tartozó vagy közvagyonot képező területet jövőre hatósági engedéllyel elfoglalnak: kötelesek a városi pénztárába egyszersmindenkorra ölenként a városi tanács által megállapítandó s 1 től 2 forintig terjedhető válság díjat fizetni, mely bevételek külön alapképzésére fognak fordítatni akképen, hogy ezen alpból fognak a kérdéses területek külön kiadását fedeztetni. A kint lakók pajtákait, illetve házaikat és egyéb épületeiket jövőben a városi építkezési szabályok értelmében, és a megállapítandó szabályozási vonal tekintetbe vételével építeni s az építkezési szabályoknak magukat minden tekintetben alávetni kötelesek. A kertségi fútnaknak legalább is 8 öl, a mellékutaknak pedig legalább 6 ölszélességűeknek kell lenni s e tekintetben kötelesek a szőlőtulajdonosok a netaláni kisajátításoknak magokat alávetni. Ha a kisajátítás költségei a most említett alpból fedezhetők nem volnának: azok a kertbirtokosokra birtokarány szerint kivetendők. A régi gyakorlat szerint eddig utul basznált járó barázdák, melyek a szabályozás által nem érintenek, egyelőre a gyalog közlekedésre fenhagyandók. A kert birtokosok — városiakhoz hasonlóan mindennemű közterheket viselni tartoznak s gyermekeiket az 1868. XXXVIII. t. cz. értelmében télen és nyáron egyaránt is iskoláztatni kötelesek. Rendes kezelés mellett lovat, tehenet és sejtést — az utóbbit legfeljebb 4 darabot — állandóan csak a városi építkezési szabályoknak megfelelőleg épített istállóban és ólakban, apró marhát pedig csak ketrecekben szabad tartani. A kint lakók kötelesek épületeiket, illetve azok környékét másfél méter magas deszka vagy léczkerítéssel s a dűlő felől rendszeres ajtóval ellátni. Azon szőlőtulajdonosok, kik a kérdéses kertekben az állandó lakást megszerezni kívánják, — a fentebbi pontokban megnevezett beköltözőt-eket ide nem érve — kötelesek eziránt a városi tanácshoz folyamodványt adni be, melybe kimutatni tartoznak, hogy a jelen szabályrendeletben kitett feltételeknek megfelelni tudnak s a mennyiben ezt kimutatni képesek, az engedély tőlük meg nem tagadható. Lakásra szolgál-

ló épületet jövőre 300 ölnél kisebb területre építeni nem lehet; kisebb területre már eddig épített laképületek sem nem javíthatók, sem nem tatarozhatók. A Homok- és Csapó kertekben lévő szőlő birtokok a városi hatóság engedélye nélkül el nem darabolhatók. Mind a régebben beköltözöttek, mind az ezután engedéllyel beköltözöndök magukat mindennemű városi szabályrendeletnek alávetni kötelesek s a lakásul szolgáló épületekre mindazon közterhek kiróhatók, melyeket a belvárosi lakházak viselnek. A jelen szabályrendelet határozományaiba ütköző cselekmény vagy mulasztás kihágást képez s 2 frttól 50 forintig terjedhető s a kert céljaira fordítandó pénzbüntetéssel, behajthatlan- ság esetén megfelelő elzárással büntetendő.

Közgazdaság.

* Hajdúvármegye állatgyógyügye Vármegyékben a földmívelésügyi miniszter hivatalos értesítője szerint márcz. 16-án következő helyeken konstatáltatott állati ragadós betegség takonykór; B. Ujvároson, Sámsonban, és Szoboszlón, rühkór Szovátón, sertésorbáncz Földesen.

* A milleniumi kiállítás és Debreczen. Az 1896 iki ezredéves országos kiállítás a debreczeni kerületi bizottságnak elnökei gróf Dégenfeld József, mint Debreczen sz. kir. város és Hajdúvármegye főispánja, Sesztina Lajos, mint a debreczeni ipar és keresk. kamarai elnök, továbbá Váczi János, mint a debreczeni gazdasági egyesület elnöke. A bizottság tagjai: Szabó Kálmán, a kereskedelmi és ipar-kamara kereskedelmi- és Pongó Lajos, a kamara ipar-osztályának alelnökei; nemkülönb a kamara ipar-osztályának beltagjai: Szikszay Lajos építész, Kuczik Gábor hentes, Debreczeni Gábor bádogos, Ekli Gábor timár, Nagy János szjgyártó, Gyarmathy Lajos szűcs, Kollát Imre kovács, Salánszky Ferencz gubás, Lőrinczák László aranyműves, Kurucz Miklós csizmadia, Pető István timár, Fiezsár I. lakatos, Katona F. fazekas, Boldog I. mészáros és Kálmándi I. csizmadia. — A kamara területén lakó iparos kultagok: Cseh Sándor (Beregzász), Gyirák Kálmán (Munkács), Hadházy Péter, Kovács Mihály (H-Böszörmény), Gábriel József és ifj. Hermann István (Szatmár), Méder Ferencz (N.-Bánya), Andrásik József és Deák József (Nyiregyháza) Guttman Emánuel (N.-Szőlős), Zsigmond Béla és Kádár Péter (M. Sziget), Kreutzer Balázs és Lengyel Antal (Szolnok), Jankó Imre (Karczag) és Baráth József (Jászberény). Ezenkívül a debreczeni gazdasági egyesület elnöke: Váczi János, alelnöke Buzás Elek és titkára Szűcs Mihály, valamint választmányi tagjai. Ezen kívül a keresk. miniszter a bizottságba tiz tagot nevez ki.

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. márczius 20-án.)

Államadósság:	
Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.80 116.10
vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	122.75 123.75
" koronajárdék 4% — — —	95.35 95.85
" regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	101.80 102.50
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	117. — 117.50
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	98.50 99.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	14.6 — 147. —
Részvények:	
Magyar hitelbank részvény — — —	409.75 410.25
Osztrák hitelbank részvény — — —	351.30 351.50
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	120. — 121. —
Sorsjegyek:	
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	132.50 133.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os — — —	117. — 118. —
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	13.25 13.75
Osztrák " " " " — — —	20. — 20.50
Olasz " " " " — — —	14. — 14.50
Bazilika sorsjegy — — —	7.75 8.25
Jó-sziv " " " " — — —	3.20 3.60
Pénznekem:	
Cs. és kir. arany — — — — —	5.58 5.73
20 márkás arany — — — — —	11.85 11.88
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — —	9.62 9.66
Sovereigns — — — — —	12.09 12.13

Apró-cseprő.

Teheti. Zongoratanár: Lassabban kisasszony, ne verje oly nagyon a billentyűket.
Bankár: Csak üsd Irma... Ne sajnáld... Hadd lássák a szomszédok, hogy telik nekünk zongorákra.

Gyermek ész. Bandi: Ma sok, sok katonát láttam, mama... muzsikával jártak az utcán.
Anya: Mennyi lehetett.
Bandi: Legalább száz skatulyával.

Mi dolgunk e világon?
Küzdeni, erőnk szerint a legnemesebért!
Előttünk egy nemzetnek sorsa áll;
Ha azt kivittuk a mély süllyedésből,
S a szellemharczok tiszta sugaránál:
Olyan magasra tettük, mint lehet:
Mondhatjuk — térvén őseink porához:
„Köszönjük élet, áldomásodat!
Ez jó mulatság, férfi munka volt!”

Vörösmarty.

Nőnek adni ítélőképességet, eszméket, szollemet, annyi mint kést adni a gyermek kezébe.

Csak annak lehet fogalma az emberről és életről, a ki maga legalább egyszer majdnem öngyilkossá lett, vagy legalább egyszer megőrült.

Egyik emberi lényt sem érti meg a másik; csak szokásból, türelemből, érdekből és barátságtól fogadják el és türik egymát.

Taine.

Zorilla önvallomásai. Zorilla Jósé, a nemrég elhunyt spanyol költő szüneten alávetette magát azoknak a bizonyos bejelentő lapokhoz hasonló kérdőíveknek, a nagy férfiak elé tesznek, hogy őszintén diszkretek legyenek abban is, melyek a kedvelt ételeik és abban is, mi a fő jellemvonásuk? Az érdekes declaration intima jellemző pontjai a következők:

Mi a fő jellemvonása? Öreg lettem s mégis fiatal maradtam.

Mi a fő hibája? Hogy verseket tudok írni.

Milenne önre nézve szerencsétlenség? Ha még husz évig kellene élnem.

Mi szeretne lenni? Együgyű és gazdag és nem a mi vagyok: együgyű és szegény.

Ki az önkedvelt költője? Senki. A legjobb költőben is találom hibákat s emiatt egyikkel sem rokonszenvezem.

Ki az önkedvelt politikusa? Macchiavelli és Il. Fülöp.

Kiket gyűlöl legjobban? A költőket, kezdve Sapphótól egész...

Hogy szeretne meghalni? Hirtelen, hogy senkinek ne legyek terhére.

Debreczeni ingatlanok forgalma a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi márczius 11—18-ig. 1. Vadász Emil veszi Szemesi János majorsági földét 8000 frt. 2. Bögréi László és neje Szabó Sára veszik Strausz János né, Kulcsár Terézia vau kerti szőlőjét 600 frt. 3. Szabó Bálint és neje Lakatos Julianna veszik egy részét 2500 frt. 4. Nagy Józsefné Kubinyi Emma veszi Lengyel József és neje Röt Zsuzsánna homokkerti szőlőjét 900 frt. 5. Lőrinczi János és neje Kapusi Eszter veszik Szabó Sándor homokkerti szőlője egy részét 160 frt. 6. Harsányi Bálint és neje Vig Eszter veszik, Gyűgyey Viktor és neje Nagy Julianna csapó kert szőlőjét 340 frt. 7. Kupai Istvánné Imre Eszter veszi Beriner Ábrahám nyil-utca 3083 sz. há-

zát 1050 frt. 8. Mészáros György és neje László Eszter veszik, Gál Józsefné Zöld Zsuzsánna hadházi utca 907 sz. háza fele részét 350 frt. 9. Györi István veszi Suba Ferencz és neje Orosz Zsuzsánna pacsirta utca 248 sz. házát 1400 frt. 10. Szabó Péter és neje Finta Juliánna veszik Ottlyk Edéné Szodorai Juliánna hatvan utcai szőlőjét 2000 frt. 11. Móré Sándor és neje Laboncz Zsuzsánna veszik Szepesi Péter és Tamás új földét 450 frt. 12. Munkácsi István és neje Vasas Juliánna veszik, Györi István salétrom uti 3422 h. házát 900 frt. 13. Németi József és neje Kiss Mária veszik Nagy Juliánna Hankovszky Józsefné köteles utca 2965 sz. házát 1200 frt. 15. Biró Gáborné Lókodi Zsuzsánna veszi, Tóth (Bába) István guti kaszállóját 1550 frt. 16. Imre Ferencz és neje Boldizsár Eszter veszik, özv. Imre Józsefné Polgár Erzsébet és társai csapó kerti szőlőjét 300 frt. 17. id : Kovács Istvánné Kovács Erzsébet veszi, Kovács István könyök utca 573 sz. házát ondódi és újföde fele részét 600 frt. 18. Tóth Ferencz és neje Maskó Zsuzsánna veszik, Gingilla Péterné Navratil Anna szőlője 1/3 részét 190 frt.

Idegének névsora.

Bika szálloda. Holzinger kereskedő Bécs, Mandler kereskedő mi utazó Bécs, Neuman A. kereskedő Bécs, Engländer Miklós Álmosd, Kohn Frigyes kereskedelmi utazó Prosnitz, Brachfeld kereskedő Budapest, Ványi Lajos birtokos Földes, Hillinger szállodás N. Váradi, Wankó Mihály Bécs, Fleischer birtokos H.-Pályi, Mayer ügyvéd Budapest, Szombathelyi ügyvéd Budapest, Singer M. Budapest, Turst kereskedelmi utazó Eger, Monty kereskedelmi utazó Prága.

Angol királynő szálloda. Jelenffy Korné kir. tábl. eln. N. Váradi, Fejer Sándor földbirtokos P.-Ladány, Stern Ignác földbirtokos Ujfehért, Weinberger Lajos földbirtokos Szatmár, Dimak György építész Oroszló, J. Kopecký állatorvos Budapest, Lusst József kereskedő Budapest, Löffler József kereskedő Budapest, Eduárd Alcholer kereskedő Bécs, Papp Sándor földbirtokos Nádudvar, Fogtövi József földbirtokos H.-Szooszóló, Dr. Gergely Sándor Budapest, Barna Sándor kereskedő Szolnok, Juliusz Pollák Zenta, Stern Izidor kereskedő Bécs, Juliusz Klein kereskedő Bécs, Hartman Lajos kereskedő Budapest, Lord József kereskedő N.-Károly, Zombori Lajos kereskedő Fehérvár, Lukács József kereskedő Győr.

Frohner szálloda. Brack J. J. központi hivatalnok Budapest, Szilágyi Gyula nagy birtokos Budapest, Bródy S. utazó Bécs, Gutfreund Ignác utazó Budapest, Freiserberger J. utazó Budapest, Deutsch Ignác üzletvezető Bécs, Fischer Sándor utazó Budapest, Feszter Sándor birtokos T.-Polgár, Richter Emil utazó Pukov, Friedländer család N.-Károly, Dr. Rott Jakab ügyvéd Budapest, Szohner József utazó Budapest, Szeidl J. gyáros Werschetz, Gottlieb Mórcaz utazó Budapest, Rosenthal Gyula utazó Budapest, Aczél Gyula ügyvéd Helyből, Cpuinor Albert utazó Bécs, Roth József kárpitos Budapest, Lanzecky Károly asztalos Budapest, Feldmester Péter kereskedő B.-Ujváros, Flam Miksa birt. Csege, Bródy Lajos gőzmalmos P.-Ladány, Kohn Gerson utazó Baja, Hochsinger utazó Budapest, Baek Ernst utazó Saligen, Farkas László birtokos Furta, Schwarz Ignác Reszege.

A kis lutri huzásai.

— Márczius 18. —

Budapest	69	56	82	53	13
Lincz	34	60	48	13	67
Trieszt	62	24	41	90	27

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 139. szám. VII. Kis bérlet 19. sz. Páratlan. Páratlan.

Ma Hétfőn 1893. márczius 20-án:
Próba házasság.

Nyilt-tér.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, **privát-megrendelőknél közvetlenül szállit: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)**

Med. universal.
Dr. Guttmann Ede
Budapesti és Ischl fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett. Ajánlja magát a t. cz. közönségnek, **száj és fogbetegségek gyógykezelésére,** arany és másnemű tömetek és mindennemű műfogak készítésére. Operációk kiváratra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiac 1899. sz. a. I. emelet (Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig 3-tól 5-ig

Tapeta és stuck dekorációk gyári raktára.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy több mint 300 bordurokkal dekorált

tapeta mintáim

(melyekből en gross raktárt tartok) elkészülvén, mintakönyveimet a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Külföldről szerződött szakavatott munkásaim valamint összeköttetésem által az első német francia tapeta s papirmaché gyárosokkal abban a helyzetben vagyok, hogy minden tekintetben

előnyösebb feltételek

mellett vagyok képes t. pártfogóim kívánságát teljesíteni mint bármely vidéki vállalkozó.

Költségvetés és tervezeteket ingyen és bérmentve készítek.

Midőn még a n. é. helybeli és vidéki közönségnek eddigi szives támogatásukért melg köszönetet mondok, kérem b. bizalmukkal továbbra is meg tisztelni.

Kiváló tisztelettel

THIESZEN H.

tapetirozási és festészeti vállalkozó Darabos utca 988.

Kárpit es papir maschék gyár raktara.

BORMÉRÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlani, hogy

DEBRECZENBEN,

HATVAN-UTCA,

BIGNIÓ-féle házban

fiók-bormérést

nyitottunk s itt borainkat

literenként 40 krtól

feljebb árusítjuk el.

Midőn új vállalatunk iránt a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérjük, maradunk teljes tisztelettel

a "VÁRADI"-féle pinczészet

VILLANY, (Baranyam.)

Kiadó

Miklós-utca 2195. sz. háznál egy kényelmes

utcai lakás

üvegfolysóval. Értekezhetni ugyanott, vagy **Dömök Béla** fűszerüzletében.

Kardos Lászlónál

(Kossuth utca)

NAGYRAKTÁR

vásznakból

szőnyegek

kelengyekből.

A Cognac-ipar

részvény-társaság BUDAPESTEN.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és élelmezési kiállítás juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el, és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

- Dr. Angyán tanár
- Dr. Kéty tanár
- Dr. Kózmárcy tanár
- Dr. Korányi tanár
- Dr. Kovács tanár
- Dr. Müller tanár
- Dr. Réczey tanár
- Dr. Stiller tanár
- Dr. Tauffer tanár.

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábbi közöljük egész terjedelemben: Ország. m. kir. chemiai és közp. vegykeresl. állomás.

(Földmívelésü. m. kir. miniszterium.) 1437/1892.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykeresleti állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a

COGNAC IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve s az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mind-egyike kifogástalan jó minőségűnek** találatott. Budapest, 1892, október hó 28-án.

Az igazgató helyett **Tóth s. k.**

Sziveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbízások intézendők a

Cognac-ipar

részvény-társasághoz BUDAPESTEN. Képviselő Debreczenben:

Hochfelder Jakab.

Kapható Debreczenben a következő cégeknek!

Csanak József, Riekl József Zelmós, Geréby Fülöp, Lusztig Károly, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Kun József, Rosenthal Dániel, Party Ferencz, Kohn Lajos, Fogyasztási szövetkezet, Aron Manó és Társa, Poszert János, Katz Lajos, Riesz Lipót.

Építkezési pályázat.

A Debreczeni Zenede mindazon munkákra, melyek a Nagy-Csapó utcái 358. sz. saját telkén emelendő épület előállításához szükségesek, ezenel pályázatot nyit.

A tervrajzok ellenére, költségvetés és vállalati feltételek Tóth István debreczeni építész irodájában: (Főtér, Tiszapalota első emelet) naponta megtekinthetők.

A pályázó köteles 3000 frt bánatpénzt elfogadható értékpapírban vagy készpénzben a Közgazdasági Banknál elhelyezni, zárt ajánlatát pedig legkésőbb f. 1893 évi április hó 6-ik napjának déli 12 órájáig Simonffy Emil zenedei igazgatónál (Egyháztér 349. sz.) benyújtani.

Ajánlatában világosan fejezze ki a pályázó, hogy a tervrajzokat, előmértet és a vállalati feltételeket megtekintette s magára nézve kötelezőknek ismeri. Fejezze ki továbbá számokkal, betűkkel világosan azon összeget vagy százalékot is, melyet az előírányzott 63193 frt 63 krból elengedni hajlandó.

Ajánlatok csak együttesen az összes munkákra fogadtatnak.

Elkéseit vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok mellőzöttek.

Alólirott bizottság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az árkülönbségre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Debreczen 1893. Márczius 18.

A Debreczeni Zenede
építető bizottsága.

Meghívás.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“
XXVI-ik RENDES KÖZGYÜLÉSÉT
1893. év április 9-ik napján d. e. 10 órakor tartandja DEBRECZENBEN az intézet saját helyiségében,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 28-ik cikkének rendelete szerint a részvényeiket, a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztárára le kell tenniük.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés az 1892. évi üzletről.

2. Az 1892. évi számadások és mérleg ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása, és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.

3. Az alapszabályok 34. cikke értelmében a sorrendben kilépő két igazgatósági tag helyének három évre való betöltése.

Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen 1893. Márczius hó 15-én tartott ülésünkből.

Az igazgatóság.

Leltározást befejezván,

az alant jegyzett árukat tetemesen leszállított árak mellett becsájtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Ugymint:

4000 darab boros pohár csiszolt	— — — — —	ezelőtt —	5 kr., most 3 kr 1 darab.
5000 " " " " " " " "	— — — — —	"	6 " " 4 " " "
15,000 " " " sajtolt	— — — — —	"	6 " " 4 " " "
7000 " " " szalag diszszel	— — — — —	"	10 " " 6 " " "
4000 " " " csillag metszéssel	— — — — —	"	25 " " 12 " " "
4000 " vizes " sajtolt	— — — — —	"	12 " " 8 " " "
10,000 " " " szalag diszszel	— — — — —	"	12 " " 8 " " "
5000 " " " csillag metszéssel	— — — — —	"	30 " " 16 " " "
500 " boros üveg " szalag diszszel	— — — — —	"	75 " " 40 " " "
400 " " " csillag metszéssel	— — — — —	"	95 " " 60 " " "
350 " vizes üveg " szalag diszszel	— — — — —	"	95 " " 52 " " "
300 " " " csillag metszéssel	— — — — —	"	1 frt 30 " " 75 " " "
2000 " üveg tányér sajtolt	— — — — —	"	10 " " 4 1/2 " " "
550 " amerikai cukor-doboz, nickel-foglalóval, záros	— — — — —	"	1 frt 35 " " 45 " " "
550 " amerikai oszonna Fayans-tányér	— — — — —	"	25 " " 12 " " "
230 pár Fayans moeca eszéze	— — — — —	"	20 " " 12 " " "
2500 " porcellán kávé csésze aranyos	— — — — —	"	35 " " 25 " " "
215 darab kávé készlet, igen finom, aranyozva, áll 17 darabból,	— — — — —	"	7 frt — " " 3 f. 50 " " "
195 " teás " " " tálczával " 17 " "	— — — — —	"	8 frt — " " 4 f. — " " "
70 " fekete " " " " " 17 " "	— — — — —	"	7 frt 50 " " 3 f. 50 " " "
94 " mosdó-készlet Fayans " 17 " "	— — — — —	"	8 frt — " " 5 f. — " " "
125 " asztali készlet porcellán Fayans 6 frt 50 krtól 100 frtíg.	— — — — —	"	
55 " hálószoba lámpa Ampel 3 frt 50 krtól 18 frtíg.	— — — — —	"	
350 " álló- és függő-lámpa egész gyári áron.	— — — — —	"	

A fentnevezett cikkekben kívül nagy raktárt tartok chinaezüstből:

disztárgyakat, ugyszinte evőeszközöket jótállás mellett.

Konyhaberendezéshez

minden ahöz való kellékeket nagy választékban.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, csomagolást nem számítok. Vendéglői és kávéházi berendezéseket, (pontos méret) eredeti gyári árakkal teljesítem.

A közelgő izráclita husvára **kóser-edényt**, a rendes árnál némi %-ot engedményezek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel.

IFJ. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megövi a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbeteg**ek klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredményt alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

es. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál.
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.